

## PRESENTACIÓ

Aquesta llista de comprovació o *checklist* pretén ésser una eina senzilla i ràpida per facilitar la revisió de treballs de recerca biomèdica bàsica tant als revisors i editors, com als autors dels treballs i als lectors de revistes científiques.

La Fundació Dr. Antoni Esteve va organitzar un seminari de formació i de consens per a professionals de l'entorn de la recerca biosanitària els dies 21 i 22 de gener de 2002, amb el títol "Improving peer review - An interactive workshop for reviewers". Com a moderadors van actuar Marcus M. Reidenberg i June W. Reidenberg, de la Universitat Cornell de Nova York i membres de la revista *Clinical Pharmacology and Therapeutics*. En total hi van assistir 22 participants\* i entre tots es va confeccionar una llista de comprovació amb els punts que el grup de treball va considerar essencials per a l'avaluació de treballs de recerca biomèdica bàsica.

Amb aquest tríptic pretenem completar la divulgació de la llista de comprovació tant en català (Taula 1) com en anglès (Taula 2), després d'haver estat divulgada en diverses publicacions.<sup>1-4</sup>

\*El Grup de Treball de l'Esteve Foundation Workshop 2002 va estar format per M.M. Reidenberg i J.W. Reidenberg (Nova York); V. Alfaro, J-E. Baños, F. Bosch, X. Carné, E. Cobo, M. Cullell-Young, Á. Domínguez García, S. Erill, A. Fresquet, E. Guardiola, S. Rosales, P.N. Roset, T. Sagalés i S. Videla (Barcelona); M.I. Martín Fontelles i F. Rico-Villademoros (Madrid); R.J. Andrade i M.I. Lucena (Màlaga), M. Reverte (Salamanca); i Joan Sallés (Vitòria-Gasteiz).

1. Reidenberg JW. Improving peer review: A guide for reviewers of biomedical research. *Clin Pharmacol Ther* 2002; 72: 469-473.
2. Guardiola E, Bosch F, Grupo de Trabajo del Esteve Foundation Workshop 2002. El proceso de *peer review* en las revistas científicas: una propuesta para aumentar la calidad de la evaluación de manuscritos. En: VIII Jornadas Españolas de Documentación. Documat 2003, editor. Los sistemas de información en las organizaciones: eficacia y transparencia. Barcelona: Fesabid; 2003. p. 518-9.
3. Bosch F, Guardiola E, Grupo de Trabajo del Esteve Foundation Workshop 2002. Lista de comprobación (*checklist*) abreviada para la evaluación de artículos de investigación biomédica básica. *Med Clin (Barc)* 2003; 121: 228-30.
4. Bosch F, Guardiola E. Una fórmula senzilla per avaluar recerca biomèdica bàsica. *Ann Med (Barc)* 2003; 86:153-4.

© Fundació Dr. Antoni Esteve, 2004. La Fundació Dr. Antoni Esteve ha obtingut les autoritzacions de reproducció de les diferents revistes, les quals detenen el *copyright* de les publicacions originals. Per unificar les versions, s'han introduït petites modificacions a les taules publicades originalment. Per a la sol·licitud d'exemplars adreceu-vos per escrit a Fundació Dr. Antoni Esteve, Llobet i Vall-Llosera 2. 08032 Barcelona. Fax: 93 4504899; a/e: fundacion@estev.org

## TAULA 1 - LLISTA DE COMPROVACIÓ PER L'AVALUACIÓ DE RECERCA BIOMÈDICA BÀSICA

### 1. Si hi ha alguna raó per la qual no podeu revisar aquest article, us agrairíem que ens el retorneu al més aviat possible

#### 2. Avaluació global de l'estudi

##### Validesa científica

- L'estudi té rigor com a treball de recerca científica?
- Els resultats que es presenten són coherents?

##### Correcció en la redacció

- L'article és llegible i concís?

##### Adequació a la revista

- L'estudi s'adapta a l'àmbit de la revista?

### 3. Avaluació dels aspectes científics

##### Títol

- El títol descriu de manera adequada l'essència de l'article?

##### Resum

- Existeixen incongruències o discordances en el resum o entre el resum i la resta de continguts de l'article?
- El resum recull la informació essencial de cadascuna de les seccions de l'article?

##### Introducció

- Introdueix realment l'estudi i condueix a la formulació de la hipòtesi?
- Assenyala de manera explícita l'interès del treball?
- Defineix clarament la hipòtesi i l'objectiu de l'estudi?

##### Mètodes

- Els mètodes emprats són adequats per assolir l'objectiu del treball?
- Els mètodes s'han detallat prou per poder reproduir l'estudi?
- Es descriu el model experimental? És correcte?
- Les intervencions o els processos proposats es defineixen amb claredat?
- Es defineixen clarament els criteris de valoració i els paràmetres experimentals?
- És adequada la grandària de la mostra?
- Es descriu el mètode estadístic emprat? És adequat?
- Es respecten els principis ètics?
- S'explica com s'analitzen possibles rebuigs del tractament i els valors extrems?
- S'especifiquen correctament tots els paràmetres valorats per a l'obtenció de les dades incloses en els resultats?
- S'indica la procedència dels productes, les substàncies o els fàrmacs emprats?

##### Resultats

- Els resultats que es presenten concorden amb els objectius plantejats?

- Les dades dels resultats s'han obtingut amb els mètodes descrits?
- Les dades es presenten en la seva totalitat i de manera adequada?
- Les taules i les figures que s'inclouen són necessàries per presentar les dades?
- Existeix duplicació de dades perquè es presenten simultàniament en el text, les taules i/o les figures?

##### Discussió

- En l'anàlisi dels resultats s'avaluen adequadament les proves empíriques obtingudes?
- Les dades obtingudes s'interpreten correctament?
- Es reconeixen i es descriuen les limitacions de l'estudi?
- Es discuteixen les dades negatives i/o les troballes inesperades?
- S'han relacionat correctament els resultats i les conclusions amb altres estudis de rellevància?
- La importància dels resultats s'ha emplaçat en el context dels coneixements existents?
- Les conclusions finals es fonamenten en els resultats de l'estudi?

##### Bibliografia

- La bibliografia avala el que es recull en el text de l'article?
- Les referències bibliogràfiques estan actualitzades?
- Els autors inclouen treballs propis publicats prèviament que avalin llurs coneixements del tema desenvolupat?

### 4. Avaluació de la rellevància de les troballes

##### Idees rellevants i caràcter seminal de l'estudi

- Aporta idees importants i/o noves?
- Genera teories que permetin crear noves hipòtesis?

##### Contundència dels resultats

- Les respostes a les preguntes que es plantegen en l'estudi són clares i concloents?

##### Generalització

- La interpretació de les dades pot portar a generalitzacions més enllà de l'àmbit de l'estudi en qüestió?

### 5. Consideracions ètiques

- El revisor considera que l'estudi és ètic?
- Hi ha alguna indicació que faci sospitar que alguna dada hagi estat inventada, falsificada o copiada intencionadament?